

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2025-10-06

Ärendenummer SLK-2025-00658

Handling HIG-2025-00129

Handläggare

Ida Lindgren

Telefon: 031-368 53 30

E-post: ida.lindgren@higab.se

Yttrande till kommunstyrelsen över motion av Lena Ferm (SD) och Jörgen Fogelklou (SD) om en övergripande och samordnad plan för att förebygga och motverka välfärdsbrott

Förslag till beslut

I styrelsen för Higab AB:

1. Att tillstyrka motionens förslag om att kommunfullmäktige ska besluta om en övergripande och samordnad plan för att förebygga och motverka välfärdsbrott.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har översänt en motion från Lena Ferm (SD) och Jörgen Fogelklou (SD) som föreslår att kommunfullmäktige beslutar om en övergripande och samordnad plan för att förebygga och motverka välfärdsbrott.

Bolaget anser att det redan idag finns planer som är etablerade och avdelningar som arbetar med det trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet i staden där välfärdsbrott är en del. Huruvida befintliga styrdokument i stort är tillräckliga eller behöver utvecklas eller kompletteras är svårt att uttala sig kring för Higabs del. Men det är troligt att samarbetena och styrningen som dessa planer skriver fram dock kan utvecklas vidare.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Välfärdsbrott uppskattas omsätta mångmiljard belopp i Sverige. Osund konkurrens, felaktiga utbetalningar, kostnader för kontroller och utredningar samt att kommunen förlorar medel genom minskade skatteunderlag är konsekvenser av välfärdsbrott. Det innebär sämre förutsättningar att lägga resurserna på service och kvalitet till dem som bor verkar och vistas i staden.

Bedömning ur ekologisk dimension

Avfallsbrott är en del av en kriminell ekonomi och ett utbrett problem enligt naturbruksverket. Avfallsmarknaden hanterar enorma mängder avfall årligen och den organiserade brottsligheten tjänar stora pengar på att hantera delar av detta avfall illegalt. Avfallsbrott är ett utbrett problem beror på att det är en olycklig kombination av hög vinstmöjlighet, låg risk för upptäckt och relativt låga straff. Avfall som inte hanteras korrekt medför en stor risk för att miljöfarliga ämnen sprids och förorenar mark-, vatten- och luftmiljö. Det har också en negativ påverkan på klimatet.

Bedömning ur social dimension

Ett effektivt arbete mot välfärdsbrott ökar invånarnas förtroende för offentliga myndigheter och demokratin. De är många aktörer som behöver gå samman, och det är viktigt att polisen får ett tydligare uppdrag att utreda välfärdsbrott. När detta planeras och organiseras samordnat minskar risker för aktörer som vill nyttja välfärdssystemen. Särskilt viktigt är detta ur ett vård – och omsorgsbehov där särskilt utsatta grupper som funktionshinder eller unga riskerar att hamna i kläm.

Samverkan

Ingen samverkan har skett

Bilagor

1. Motion av Lena Ferm (SD) och Jörgen Fogelklou (SD)

Ärendet

Kommunstyrelsen har givit Higab AB möjlighet att yttra sig över remiss om motion av Lena Ferm (SD) och Jörgen Fogelklou (SD) som föreslår att kommunfullmäktige ska ta fram en övergripande och samordnad plan för att förebygga och motverka välfärdsbrott, SLK-2025-00658. Remissvaret ska ha kommit in till stadsledningskontoret senast den 4 november.

Beskrivning av ärendet

Motionärerna skriver att det saknas en tydlig kommunal plan och samordning gällande förebyggande och motverkande av välfärdsbrott, vilket gör att arbetet sker utan gemensamma riktlinjer. Detta leder inte sällan till att välfärdsbrott inte motverkas effektivt och rättvist. Genom att skapa en övergripande och samordnad strategi kan vi säkerställa att staden tar ett helhetsgrepp i arbetet mot välfärdsbrott och att alla aktörer agerar på ett enhetligt och effektivt sätt. Motionärerna uppmanar kommunfullmäktige i Göteborg att ta fram en övergripande och samordnad plan för att förebygga och motverka välfärdsbrott samt att planen fastställs för hela staden. En plan som innefattar ett kommunövergripande arbetssätt som tydligt definierar ansvar, arbetsprocesser och samverkan mellan de olika förvaltningarna och bolagen inom kommunen. En plan med fastställd ambitionsnivå för hur välfärdsbrott ska förebyggas och hanteras, inklusive konkreta mål och metoder för att upptäcka, utreda och beivra brott. Planen bör sist men inte minst innehålla regelbundna uppföljningar och utvärderingar av arbetet för att säkerställa att insatserna är effektiva och att arbetet görs på ett rättssäkert och rättvist sätt.

Bolagets bedömning

Bolaget anser att det redan idag finns planer som är etablerade och avdelningar som arbetar med det trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet i staden där välfärdsbrott är en del. Stadsledningskontorets samordnande roll att både stärka stadens resurser och säkerställa att samtliga berörda nämnder och styrelser deltar i myndighetsgemensamma insatser mot välfärdsbrottslighet och parallella samhällsstrukturer är exempel på ett sådant arbete. Huruvida befintliga styrdokument är tillräckliga eller behöver utvecklas eller kompletteras i stort är svårt att uttala sig kring för Higabs del.

Samarbetena och styrningen som dessa planer skriver fram kan dock troligen utvecklas vidare. Det är vidare viktigt att det fortsatta arbetet tar utgångspunkt i redan etablerade planer som finns i staden för att undvika parallella strukturer och säkerställa långsiktigt arbete.

Higab bidrar i dagsläget till en rad olika aktiviteter som initierats genom de planer och program som redan finns i staden. Dessa aktiviteter sker oftast genom samarbeten och samverkan. I samarbetena utgår ansvarsfördelningen från Higabs ordinarie uppdrag och är därmed också tydligt. Arbetsprocesserna är anpassade utifrån ärendenas art och Higab välkomnar fortsatt ärendebaserade arbetsprocesser snarare än kommunöverskridande arbetssätt relaterat specifika ärenden.

Handläggarens namn

Ida Lindgren

Befattning

Koncernsäkerhetschef

Chefens namn

Per-Henrik Hartmann

Befattning

VD

2025-05-27

Motion av Lena Ferm (SD) och Jörgen Fogelklou (SD) att kommunfullmäktige beslutar om en övergripande och samordnad plan för att förebygga och motverka välfärdsbrott

I dagsläget saknas en tydlig kommunal plan och samordning gällande förebyggande och motverkande av välfärdsbrott, vilket gör att arbetet sker utan gemensamma riktlinjer. Detta leder inte sällan till att välfärdsbrott inte motverkas effektivt och rättvist. Genom att skapa en övergripande och samordnad strategi kan vi säkerställa att staden tar ett helhetsgrepp i arbetet mot välfärdsbrott och att alla aktörer agerar på ett enhetligt och effektivt sätt.

Vi uppmanar därför kommunfullmäktige Göteborg att ta fram en övergripande och samordnad plan för att förebygga och motverka välfärdsbrott samt att planen fastställs för hela staden. En plan som innefattar ett kommunövergripande arbetssätt som tydligt definierar ansvar, arbetsprocesser och samverkan mellan de olika förvaltningarna och bolagen inom kommunen. En plan med fastställd ambitionsnivå för hur välfärdsbrott ska förebyggas och hanteras, inklusive konkreta mål och metoder för att upptäcka, utreda och beivra brott. Planen bör sist men inte minst innehålla regelbundna uppföljningar och utvärderingar av arbetet för att säkerställa att insatserna är effektiva och att arbetet görs på ett rättssäkert och rättvist sätt.

Förslag till beslut i kommunfullmäktige:

1. Kommunstyrelsen får i uppdrag att arbeta fram en övergripande och samordnad plan för att förebygga och motverka välfärdsbrott.

Lena Ferm (SD)

Jörgen Fogelklou (SD)